

Ignis Fatuus a Tři sekery: „

Irena Hejdová

redaktorka

Pozor, straší! Hned dva nové české romány od zavedených autorek se vydaly do říše nadpřirozena. Ignis Fatuus Petry Klabouchové a Tři sekery Kateřiny Surmanové sugestivně pokoušejí své čtenáře. Nejstrašidelnější domácí romány roku čtete jen na vlastní nebezpečí.

Bojíte se rádi? Pak by vám nové české romány, pohrávající si s duchařskou tematikou, neměly uniknout. Oba navíc částečně vycházejí ze skutečných událostí, které obratně mísí s nadpřirozenými motivy. V obou knihách se uvolňuje temná energie nahromaděná za staletí a bere s sebou všechno, co může, zpátky do temnoty. Svět tu není zrovna bezpečným místem, ale na stránkách románu to člověk přijme snáz než v realitě.

Jak moc do našich životů dokážou vstoupit duše mrtvých? I kladením této otázky romány posilují svou působivost, a až je budete číst, možná vás vyděsí každé nenápadné křupnutí větvičky nebo pohnutí záclony. Chcete se bát? Zkuste to s romány Ignis Fatuus a Tři sekery.

Vášeň čtenářů pro podobně napínavé příběhy se hodí uspokojit právě v létě, kdy máme na čtení více času. V obou případech jde o odpočinkovou literaturu, což zní trochu paradoxně vzhledem k tomu, jaké znepokojení dokážou obě díla vyvolat. Nudit se ale určitě nebudete.

IGNIS FATUUS: MLHA TĚ VIDÍ

Petra Klabouchová zaujala loni působivým románem U severní zdi, v němž na základě skutečných událostí kolem komunistických vražd z padesátých let zkonstruovala efektní příběh pomsty. Pomsta je také ústředním motivem nového románu Ignis Fatuus, v němž se Klabouchová více vrací k žánrovosti své ranější prózy Prameny Vltavy. S tou nový román spojuje i místo, v němž se odehrává, tedy tajuplné hlubiny šumavských hvozďů. Rámecem jsou opět skutečné události, tentokrát smíšené se zásobárnou prastarých šumavských mýtů a pověstí.

Vypravěčkou románu je převážně etnobioložka s krycím jménem Květa, která se na přelomu sedmdesátých a osmdesátých let vydává společně se skupinou dalších tajných výzkumníků do hlubin Šumavy k jinak nedostupné a tajemné říčce Křemelné. Komunistická ostraha hranic tady objevila záhadné světelné jevy, kterým chce přijít na kloub. Jsou produktem diverzních akcí ze Západu? Nebo jsou to bludičky či jiné nevysvětlitelné bytosti, jak tvrdí lokální mýty?

Tomu má tým nazvaný Ignis Fatuus (což má být středověký latinský výraz právě pro bludičky) přijít na kloub. Zároveň ale zjistí, že jeho vědecké metody tváří v tvář temné přírodě leckdy neobstojí, a expedice se změní v boj na život a na smrt.

Klabouchová velmi obratně mísí dobové události a pověsti. V epilogu knihu nazývá pohádkou pro dospělé, poskládanou

„ze starých šumavských legend, místních povídek a tajemství“. Vychází zároveň ze skutečných záhadných příběhů, ze starých zápisků farností a matrik, z ústní tradice rodáků, knih o tajemstvích Šumavy i z černých kronik.

Její román ostatně také začíná jako pohádka o lesním království, které se rozkládá za devatero horami a devatero řekami a je plné pradávnych kouzel, příběhů a tajemství. Autorka sugestivně buduje atmosféru, a to se znalostí místních realit i zdejších rázovitých obyvatel a vůbec lidských povah. Navíc se jí daří vybudovat hodnověrné charaktery, s nimiž lze soucítit,

i s jejich strachem z událostí, které naruší jejich do té doby přísně exaktní pohled na svět. Týká se to zejména šesti členů mise, které tu postupně představí – i s temnými tajemstvími jejich minulosti, jež zúročí právě v tomto boji s neznámem.

Bizarní střet skupiny vědců a odborníků Klabouchová v románu konfrontuje s fiktivními zprávami pod hlavičkou (tehdy skutečně existující) Psychoenergetické laboratoře, zabývající se nevysvětlitelnými jevy za nejstudenější studené války (ta se objevila také v letošním seriálu To se vysvětlí, soudruzi!). Tyto citace z fiktivního vyšetřovacího spisu se zabývají konkré-

ními šumavskými tajemnými jevy, místní podobou Dušiček i zdejšími neobjasněnými zmizeními či výskytem mrtvé zvěře.

Děs dokáže autorka vybudovat prostými a zdánlivě omšelými prostředky – pohledem na hejno ptáků, popisem padající mlhy či praskajících větviček v temném lese. Strach, „ta zvířecí pradávna hrůza z neznáma“, hrdinům sugeruje ohrožení i v momentech zdánlivě nevinných, kdy je přepadne ona mlha nebo mírně zavane vítr.

Jenže co když to všechno nějak souvisí, co když to něco znamená? Klabouchová obratně balancuje na křehké hranici reality a tajemna a čtenář se ochotně nechá její

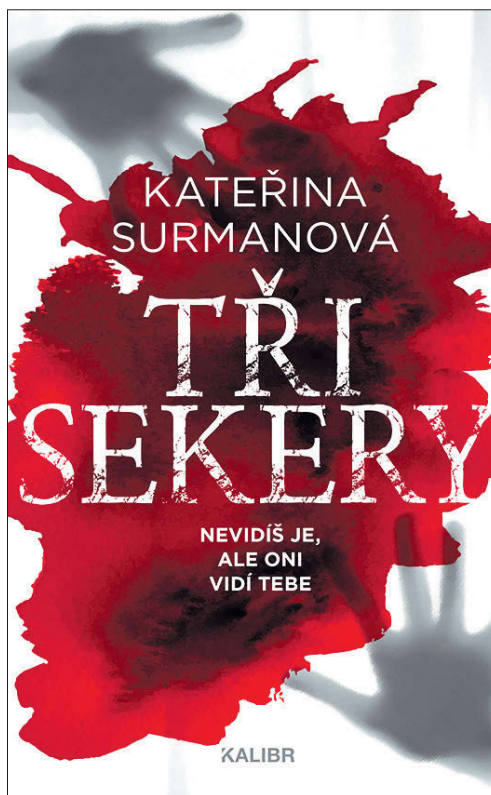


Spisovatelka Petra Klabouchová vydala v Hostu román Ignis Fatuus

„Nevidíš je, ale oni vidí tebe“

Kateřina Surmanová vydala v Kalibru román *Tři sekery*.

FOTO: EUROMEDIA GROUP



imaginací vést do hlubin šumavských lesů. Mlha tě vidí, přesvědčuje ho autorka i její hrdinové. A po přečtení tohoto románu, důmyslně provázaného se šumavskými legendami, by tomu hravě i uvěřil.

Román podprahově vypráví o dávné krajině ničené neurvalým lidským zacházením. Zvláště Šumava je unikátní lokalitou zakonzervovanou v čase. „Proto jakýkoliv zásah do zdejších rituálních území může dle našich parapsychologů způsobit nepředvídatelný pohyb morfických polí, tedy paměti krajiny, a to dosud s neznámými účinky,“ píše se v jednom z oněch fiktivních vyšetřovacích spisů.

Přes příhraniční část Šumavy se prohnaly dějiny a vše dokonalo řádění komunitů – některé jevy vysvětluje zdejší mytologie jako „důsledek zmizení sakrálních staveb chránících v krajině po staletí vstupy do jiných časoprostorových úrovní. Jmenovitě kaple ve Zhůří byla armádou poničena spolu s celou obcí a vojáci v ní nyní chovají prasata.“

Přesto má tento tajuplný svět svá zvrácená pravidla, minimálně v tom, že členům výpravy se v něm vymstí jejich dávné viny. Každý hřích minulosti bude pomstěn – tento motiv je společný se zmíněnou předchozí knihou *U severní zdi*. I v *Ignis Fatuus*

se minulost čím dál víc začne vlamovat do přítomnosti a připomíná nám tak, že naše hříchy nebudou zapomenuty. Budou jen tiše spát, dokud se nenajde někdo (nebo něco), kdo nám je spočítá. To je asi nejsilnější poselství knihy, která ono „odpočinkové čtení“ pozvedá do mnohem vyšších sfér.

V závěru už čtenář možná ztratí víru, že by to celé ještě mohlo dobře dopadnout, a je nucen odevzdaně přihlížet té mizerii, která už směřuje jen a pouze k tragickému konci. Nakonec to vše má poněkud vyšinité vysvětlení, které příběh připraví o část jeho tajemství. I tak je to kniha po většinu času strhující a nezapomenutelná. Jen vám

díky ní přistě při výletu do hlubokého lesa možná bude úzko.

TŘI SEKERY: POZOR NA SLEPÉ SKVRNY

Také Kateřina Surmanová je už zavedenou autorkou, její nový román *Tři sekery* je závěrem volné trilogie započaté díly *Šepot z lesa* a *Zvedá se vítr*. V novém počínu se zneklidňujícím podtitulem „Nevidíš je, ale oni vidí tebe“ se obdivovatelka díla *Stephena Kinga* se čtenáři moc nemaže: oběť po kastraci tupým nožem vykřváci hned na první stránce.

Tři Sekery je název místa činu, další lokality zatížené mnoha hříchy minulosti. Pachatelem má být kněz Václav, hrdinou je ovšem někdo jiný: influencer Michal, který právě oslavil milion sledujících na Instagramu, kde láme rekordy svými děsivými videi o strašidelných místech. Pak ale zjistí, že jeho život se kdysi protnul právě se životem kněze Václava. A vydá se pátrat po stopách své minulosti i hrůzného činu ze *Tří seker*.

I v románu Kateřiny Surmanové se nevysvětlitelné jevy mísí se skutečnými historickými událostmi. V tomto případě byla inspirací nejen skutečná vražda ze skutečné vesnice *Tři Sekery*, ale především bitva u Hradce Králové, jeden z největších vojenských střetů 19. století. Surmanová oproti *Klabouchové* pracuje s dějem odehrávajícím se v současnosti, přesto neméně obratně spřádá příběh se spoustou peripetií, v němž nakonec také dojde na pomstu hříchů z dávné minulosti, ale i na napravení dávných křivd. Surmanové také nelze upřít zábavnost, s níž příběh Michala a Václava zpracovává. Rovněž nadpřirozená linka s bytostmi ze slepých skvrn a farářovými neortodoxními metodami práce s duchy (inspire se u toho motivy z *Kingových* románů, což je ještě bizarnější) hravě udrží čtenářovu pozornost.

Horší už jsou příběhová a jazyková klišé, to první zejména v konstrukci postavy venkovské dívky Lenky, majitelky místní cukrárny a sirotka, do níž se Michal samozřejmě zamiluje na první pohled (což se pozná tak, že mu „srdce po okrajích perlí jako šampaňské“). Trochu to působí, že si autorka při popisu této figury ze čtenářů utahuje – nejspíš to ale myslí úplně vážně.

Zásadně pak knihu poškozují přebujelý jazykový styl, který ji zaplňuje pasážemi typu „pod chodidly jim láteřily křížaly uschlého jehličí a větviček, zkrupavělých horkým letním počasím“. Nebo jazykovými neobratnostmi o „vesnici tonoucí v poklidu, který hraničil se zavřeným muzeem“, zatímco „v neurčitelné dálce si kloktal hrdlo sýček“ a „větrík rozbrnkával xylofon spadaného listí, které barevnou rozmanitostí s přehledem dostihovalo velkolepý rozptýl duhy“. Opuštěnému jazykovému stylu nelze upřít to, že poutá čtenářskou pozornost, zároveň ji ale poněkud odvádí od samotného obsahu. Což je škoda, protože i *Tři sekery* jsou zábavně děsivým čtením jako stvořeným pro dlouhé (a temné) letní večery. ■